

Дзяржаўная ўстанова адукацыі
“Акцябрская базавая школа імя Васіля Віткі”

Сцэнарый адзінага дня інфармавання
па тэме:
**“Мы ў сучаснай медыяпрасторы:
павага, бяспека, дакладнасць”**

З вопыту работы

Гаргун Юліі Дзмітрыеўны

настаўніка гісторыі

дзяржаўнай установы адукацыі

“Акцябрская базавая школа імя В.Віткі

e-mail: reizina.yulya96@mail.ru

тэл.80179572745

Тэма: Мы ў сучаснай медыяпрасторы: павага, бяспека, дакладнасць
Мэта: прафілактыка правапарушэнняў у Інтэрнэце, павышэнне бяспекі і
прававой абароненасці ў глабальнай сетцы.

Задачы ўрока:

- Фарміраванне навыкаў паводзін у інфармацыйным грамадстве з мэтай забеспячэння інфармацыйнай бяспекі
- Распрацоўка нормаў і правілаў паводзін дзяцей у сетцы Інтэрнэт
- Пашырэнне кругагляду вучняў.

Форма ўрока: гутарка “за круглым сталом”

Абсталяванне: камп’ютар, праектар, прэзентацыя

Ход мерапрыемства

Прывітанне. Я рада ўсіх вас вітаць! Добры дзень! Усміхніцеся адзін аднаму, падарыце і мне сваё ўсмешкі. Каб нашы зносіны атрымаліся - прыгатуйце добры настрой, жаданне выказацца, пазітыўны настрой адзін да аднаго.

Тэма нашага занятку: “Мы ў сучаснай медыяпрасторы: павага, бяспека, дакладнасць”

Адкуль вы даведаецеся аб навінах? (адказы вучняў)

Сапраўды так, сёння вядучую ролю стала гуляць сетка Інтэрнэт, якая выступае асноўным каналам для атрымання навін і прасторай для зносіны.

- А адкуль раней атрымлівалі інфармацыю? (Адказы вучняў)

Інтэрнэт не знішчае традыцыйныя СМІ (тэлебачанне, радыё, прэсу), але прымушае іх мяняцца, укараняць новыя фарматы, тэхналогіі. Закон аб СМІ заснаваны на такіх прынцыпах, як дакладнасць інфармацыі, законнасць, роўнасць, павага правоў і свабод чалавека, разнастайнасць меркаванняў, развіццё нацыянальнай культуры, абарона маральнасці, выкананне норм журналісцкай этыкі і агульнапрынятых нормаў маралі. Безумоўна, свабода СМІ не азначае ўсёдазволенасці. Паклёп (распаўсюджанне заведама ілжывых звестак), абразу, дыскрэдытацыя дзелавой рэпутацыі адносяцца да крымінальна каральных дзеянняў.

Паведамлення вучня “Роля СМІ у сённяшнім свеце”

- Нвошта нам патрэбна СМІ? (Адказы вучняў)

Інтэрнэт стаў універсальнай платформай, дзе могуць існаваць, відазмяняцца і развівацца ўсе медыя. Галоўнае, што Інтэрнэт прыўнёс у мас-медыя, - гэта гіпертэкст, які звязвае розныя матэрыялы паміж сабой і дае нам магчымасць ўзаемадзейнічаць з імі, уплываючы на тое, што мы чуем, бачым ці чытаем.

- Ці можна давяраць ўсёй інфармацыі атрыманай з Інтэрнэту? (Адказы вучняў)

Неабходна разумець, што мас-медыя забяспечваюць комплекснае бачанне свету, якое ўключае псіхалагічныя, маральныя, эстэтычныя і палітычныя аспекты. Пры гэтым атрыманае намі з мас-медыя ўяўленне пра свет і

сапраўдны свет могуць не супадаць, то ёсць медыя ствараюць, можна сказаць, цалкам жывую ілюзію, асаблівы свет.

- Што патрэбна рабіць, каб атрымаць сапраўдную інфармацыю? (Адказы вучняў)

Узаемадзейнічаючы з любым медыятэкстам, чалавек павінен задаваць сабе наступныя пытанні:

- Хто стварыў гэты медыятэкст?
- У якім выпадку?
- Для каго?
- З якой мэтай?
- Хто можа атрымаць ад гэтага медыятэкста карысць?
- Каму ён можа нашкодзіць?
- Пра што не гаворыцца ў гэтым медыятэксце, а трэба было б ведаць?
- Што такое медыякультура? (Адказы вучняў)

Медыякультура-культура вытворчасці, перадачы і ўспрымання інфармацыі, чытання, аналізу, ацэнкі і стварэння медыятэкстаў, медыятворчасці. Дзякуючы інтэнсіўнаму развіццю інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій, з'яўленню мабільных тэлефонаў і іншых гаджэтаў ўсе мы сёння з'яўляемся не толькі спажывальцамі, але і стваральнікамі медыякантэнту.

Адносіны да інфармацыі з цягам часу змяняюцца. Калі ў XX ст. яна яшчэ была каштоўнасцю і яе трэба было здабыць, то ў XXI галоўная задача яе фільтраваць ад фэйкаў. Мы жывём у вельмі насычаным інфармацыйным асяроддзі. Павелічэнне аб'ёмаў інфармацыі прывяло да страты даверу да яе. Гэта звязана з тым, што ў сацыяльных сетках адсутнічае ўласцівая друкаваным выданням праверка інфармацыі на дакладнасць. У выніку дакладная інфармацыя і фэйкі стаяць у адным шэрагу і паміж імі цяжка знайсці адрозненні. Такім чынам, мы можам сказаць, што роля мас-медыя ў сучаснай культуры выключна вялікая. Яны, фармуючы вобраз сучаснага свету, могуць апынуцца як фактарам ўдасканалення чалавечага грамадства, служыць крыніцай і механізмам паспяховага міжкультурнага ўзаемадзеяння, так і крыніцай росту нянавісці і агрэсіі.

- Навошта нам сёння Інтэрнет? (Адказы вучняў)
- Як вы думаеце якія небяспекі тоіць Інтэрнэт? (Адказы вучняў)

Практыкаванне "Крэсла летуценніка" (11 хвілін)

У цэнтры круга стаіць крэсла "летуценніка" (пакрыты яркай тканінай). Удзельнікі дзеляцца на дзве групы. Трэба прапанаваць самыя фантастычныя ідэі аб тым, што для чалавека Інтэрнэт стаў бяспечным. Прадстаўнікі ад груп выходзяць, садзяцца на крэсла і выказваюць ідэі групы. Галоўнае правіла-забарона крытыкі любога адказу.

Час на прадстаўленне ідэй 10 хвілін (ад 2 груп)

Заўвага: памочнік запісвае ідэі на дошку.

Інтэрнэт стаў неад'емнай складнікам жыцця многіх падлеткаў па ўсім свеце. Часта шукаючы інфармацыю ў Інтэрнэце можна сутыкнуцца з небяспечным кантэнтам.

Небяспечны кантэнт-Інфармацыя, якая ўяўляе пагрозу або якая выклікае ў чалавека непрыязнасць (відэаролікі, малюнкі і тэксты сэксуальнага, экстрэмісцкага характару, заклікі да гвалту, прапаганда і распаўсюджванне наркотыкаў, інфармацыя суіцыдальнага характару і г. д.).

Глабальная сетка-гэта пазітыўнае і магутная прастора для сацыялізацыі, адукацыі, удзелу ў грамадскім жыцці. Але развіццё Інтэрнэту пазначыла, акрамя станоўчых аспектаў, і новыя пагрозы бяспекі юных карыстальнікаў: рызыка сэксуальных дамаганняў, сеткавых абраз, пераследаўванняў, праяваў агрэсіі, доступ да «небяспечнага» і супрацьзаконнаму кантэнту. Грумінг, кібербулінг і буліцыд, небяспечны кантэнт – гэта толькі некаторыя з небяспекі, якія могуць сустрэнуцца ў Інтэрнэце. Ёсць выдатныя прыказкі “Папярэдджаны-значыць, узброены”, “ворага трэба ведаць у твар”.

Вучні тлумачаць прыказкі.

Ты ведаеш, што па-за домам і школы ёсць верагоднасць сутыкнуцца з людзьмі, якія могуць прычыніць табе шкоду або абрабаваць. У Інтэрнэце таксама ёсць зламыснікі - ты павінен памятаць пра гэта і паводзіць сябе так жа асцярожна, як і на вуліцы ці ў незнаёмых месцах. Якія небяспекі таіць Інтэрнэт.

Грумінг – гэта ўсталяванне сяброўскіх адносін з непаўналетнім з мэтай ўступлення ў сэксуальны кантакт. Знаёмства часцей за ўсё адбываецца ў чаце, на форуме ці ў сацыяльнай сетцы ад імя аднагодкі, моднага фатографа, уладальніка мадэльнага агенцтва і т. д. Размаўляючы асабіста, зламыснік ўваходзіць у давер да непаўналетняга, спрабуе даведацца асабістую інфармацыю (адрас, тэлефон і інш.) і дамовіцца аб сустрэчы.

- Што патрэбна зрабіць у дадзены момант? (Адказы вучняў)

Памятка для бяспекі:

- Сачыць за інфармацыяй, якую выкладваць у Інтэрнэце: небяспечна выкладваць свае асабістыя дадзеныя ў Інтэрнэце (дамашні адрас, нумар тэлефона, школа, клас, любімае месца прагулкі, час вяртання дадому, месца працы бацькоў і т. д.). Любая інфармацыя можа быць выкарыстаная супраць карыстальніка, у тым ліку ў карыслівых і злчынных мэтах;

- Не размяшчаць і не пасылаць свае фатаграфіі незнаёмцаў, а таксама быць уважлівым, калі просяць даслаць або правакуюць на якія-небудзь дзеянні перад вэб-камерай;

- Неадкладна паведаміць бацькам або іншым дарослым, якім давяраеце, калі новы знаёмы спрабуе гаварыць з вамі на непрыемныя для вас тэмы;

- Пры карыстанні чужой прыладай для выхаду ў Інтэрнэт, не забываць выходзіць са свайго акаўнта на розных сайтах, не захоўваць на чужым камп'ютары свае паролі, асабістыя файлы, гісторыю перапіскі;
- Ніколі не прымаць запрашэння ў госці да чалавека, з якім пазнаёміліся ў Інтэрнэце і не запрашаць яго да сябе.

Акрамя злачынцаў у Інтэрнэце ёсць проста злыя і нявыхаваныя людзі. Дзеля ўласнай забавы яны могуць пакрыўдзіць цябе, даслаць непрыемную карцінку. Ты можаш сутыкнуцца з такімі людзьмі на самых розных сайтах, форумах і чатах.

На сцвяржэнні адкажыце “так” ці “не”

- 1) вы перыядычна сутыкаліся з інтэрнэт-тролямі (з тымі, хто абражае, крыўдзіць, абзывае цябе ў Інтэрнэце),
- 2) вы атрымлівалі крыўдныя каментары да фатаграфій або відэазапісах,
- 3) адзін раз ці больш вы станавіліся сведкамі абраз людзей у сетцы Інтэрнэт,
- 4) некалькі разоў вам пісалі абразлівыя паведамленні незнаёмыя людзі,
- 5) хоць раз вы атрымлівалі лісты з пагрозамі,
- 6) з вамі выкладвалі смешныя відэаролікі без вашага згоды,
- 7) вас без папярэджання і прычын адпраўлялі ў бан-ліст,
- 8) аб вас недарэчныя чуткі распускалі,
- 9) вы перасылалі знаёмым канфідэнцыйныя фатаграфіі, якія пазней выяўлялі ў сетцы,
- 10) хто-небудзь ствараў у Інтэрнэце старонку з вашым імем (фейк),
- 11) вас абражалі ў анлайн-гульнях.

Хто адказаў станоўча на 5 пытанняў? Хто на ўсе 11? У каго наогул няма станоўчых адказаў?

Хто пабываў хоць бы раз у адной з сітуацый, і адчуваў сябе вельмі некамфортна? Падобныя з'явыносяць назву кібербулінга.

Пад гэтым адносна новым словам разумеюць "выкарыстанне электронных прылад і інфармацыйных тэхналогій, такіх як электронная пошта, службы імгненых паведамленняў, тэкставыя паведамленні, сродкі мабільнай сувязі, web-сайты, з мэтай публікаваць жорсткія або абразлівыя паведамленні аб асобе або групе асоб», г. зн. прыніжэнне або цкаванне ў Інтэрнэце (Падлеткавы віртуальны тэрор).

Мазгавы штурм

- Чаму людзям хочацца гэтым займацца? Навошта цкаваць іншых? (нуда, зайздрасць, помста, непрыязнасць, барацьба за ўладу, самасцвярджэнне, перавагу, цэнтр увагі, комплекс непаўнаватраснасці, асобасны крызіс).

Мэтай булінга з'яўляецца ўтойванне агрэсарам сваёй непаўнаватраснасці за маскай жорсткасці.

- Якія асаблівасці могуць падштурхнуць чалавека да занятку Інтэрнэт цкаваннем?
- Што трэба рабіць, калі ВЫ сталі аб'ектам кібербульнга? (Адказы вучняў)

Памятайце: вы не вінаваты, калі атрымалі абразлівае паведамленне. Не трэба рэагаваць на грубых людзей - проста спыні зносіны.

Калі табе пагражаюць па Інтэрнэту, не саромейцеся паведаміць пра гэта сваім бацькам. Памятайце, што мэта пагроз-спалохаць вас і пакрыўдзіць. Але падобныя людзі баяцца адказнасці. Ігнаруйце адзінкавыя негатыў. Аднаразовыя абразлівыя паведамленні лепш ігнараваць.

Калектыўны пераслед - гэта крайняе праява жорсткасці. Ахвяру закідваюць абразамі і пагрозамі, яе фатаграфію скажаюць і ўсе дадзеныя публікуюць. Ніколі не удзельнічайце у цкаванні і не май зносіны з людзьмі, якія крыўдзяць іншых. Заўсёды райся з бацькамі ва ўсіх названых выпадках.

Не варта ігнараваць сістэматычныя паведамленні, якія ўтрымліваюць пагрозу. Варта расказаць пра гэта бацькам, звярнуцца ў праваахоўныя органы. З нагоды размяшчэння абразлівай інфармацыі, размешчанай на сайце, варта звярнуцца да адміністратара.

У праграмах абмену імгненнымі паведамленнямі, у сацыяльных сетках ёсць магчымасць блакіравання адпраўкі паведамленняў з пэўных адрасоў. Ананімнасць у сеткі ўяўная. Існуюць спосабы высветліць, хто стаіць за ананімным акаўнтам. Так што ў выпадку нанясення рэальнага шкоды знайсці зламысніка магчыма. Неабходна кіраваць сваёй кіберрэпутацыяй. Самому таксама не варта весці супрацьзаконны вобраз віртуальнага жыцця. Інтэрнэт фіксуе ўсе дзеянні і захоўвае іх. Вудаліць іх будзе вельмі цяжка. Калі вы сталі сведкам кібербулінгу, то трэба выступіць супраць агрэсара, паказаць яму, што яго дзеянні ацэньваюцца негатыўна, падтрымаць ахвяру, якой патрэбна псіхалагічная дапамога, паведаміць дарослым аб факце агрэсіўных паводзінаў у сетцы.

Практыкаванне "Ну і што з таго" (7 хвілін)

Удзельнікам прапануецца разбіцца на пары. У парах адзін удзельнік задае сітуацыю цкавання, ціску, шантажу (як быццам па перапісцы ў сацсетках), яго апанент павінен максімальна ўпэўнена адказаць яму, паставіць яго на месца. Праз 5 хвілін удзельнікі мяняюцца месцамі

- Наколькі цяжка (лёгка) было ствараць сітуацыі цкавання?
- Што вы пры гэтым адчувалі?
- Наколькі лёгка (цяжка) было ўпэўнена адказаць, пазбаўляцца ад дакучлівых нападак?

- У якой ролі вам было лягчэй, камфортней? Як вы думаеце, чаму?

Неабходна заўсёды памятаць, што далёка не ўсё, што можна прачытаць або праверыць у Інтэрнэце, – праўда і кожны ў сеткі можа прадставіць сябе не тым, кім з'яўляецца на самай справе.

Інтэрнэт можа быць выдатным і карысным сродкам для навучання, адпачынку і зносін з сябрамі. Але, як і рэальны свет, сетка можа быць небяспечная. Будзьце пільныя! Паважайце і беражыце сябе і сваіх блізкіх.

Практыкаванне " 10 заповедзяў "(праца ў групах) (5 хвілін)

Удзельнікаў просяць прыдумаць 10 заповедзяў-нейкіх законаў паводзін, якія прадухіляюць небяспеку. Першая група "Як прадухіліць грумінг?", другая "Як прадухіліць кібербулінг?", трэцяя "Як знайсці дакладную інфармацыю.

Практыкаванне "Павуціна".

Па крузе перадаецца клубок нітак. Той, каму клубок дастаўся першым, пакідае кончык ніткі ў сябе і, кажучы, што яму спадабалася/запомнілася на занятку, перадае любому іншаму ўдзельніку клубок. Дадзеных чынам да канца практыкаванні ўсе ўдзельнікі выкажуць сваё меркаванне і будуць трымацца за адну нітку, якая ўтварае свайго роду павуцінне.

Паглядзіце, якая павуціна ў нас з вамі атрымалася. З чым мы можам асацыяваць яе? (адказ). Дадзеная павуціна нагадвае нам павуцінне Інтэрнэту, у якой можна згубіцца, але ў нашых з вамі сілах зрабіць знаходжанне ў ёй бяспечным! Настаў час развітвацца! Сёння вы даведліся асноўныя правілы паводзінаў у Інтэрнэце! Спадзяюся, вы запомніце іх! Мы сёння з вамі добра папрацавалі! Для таго каб вы лепш запомнілі правілы, мы падарым вам ўлёткі з імі (памочнікі раздаюць раздрукоўку)

Дзякуй усім за актыўную працу і ўвага! Шчаслівага і бяспечнага вам падарожжа па бязмежных прасторах інтэрнэту!